

הפורתח בכל יום..

הניוז היומי של דרשו.

Dirshu
דרשו ד' ועוזו
קרן עולמית לחינוך
ועידוד לימוד התורה

יום שלישי כ"ג אייר תשפ"ב | דף היומי בבלי: יבמות עח | דף הכולל: כתובות יח.
דף היומי בהלכה: מסעיף ו' עד סעיף ט'.
מוסר: חפץ חיים - כלל ה' אות ה' עד אות ו' .
קנין חכמה הלימוד השבועי: שער הבטחון פרק ד' 'ואם יבוא לו טרפו' עד 'ויש שימצא בכלל מבקשי הממון'

להצטרפות לקבלת הפותח בכל יום במייל: dirshu@dirshu.co.il

איזו תמונה נתלתה בכניסה לכל סניפי 'איקאה' בארץ? | אמרתי לחברי: אני רוצה לקנות טרמפ לירושלים
תמורת מילה אחת | הם הגיחו מהמנהרה ב-4:00 לפנות בוקר ואז ציפתה להם הפתעה | 2408

על דא ועל הא

לא, אני לא הולך לכתוב על 'מי אשם', אני לא
הולך לכתוב על 'מה היה צריך להיות'...

הרב ישראל היימן על סאגת מירון תשפ"ב

אבל אמרו להם...

אמרו להם שזה יהיה קשה מאד, אמרו להם שזה לא אפשרי,
אמרו להם שגם מי שיגיע זה יהיה משהו אחר לגמרי, אמרו להם
שמה שהיה כבר לא יהיה יותר.

ודיבור, אחים יקרים, יוצר מציאות!!!

בפועל, כל מי שהיה שם, אפילו שבאמת זה היה שונה,
לא בדיוק כמו שהתרגלנו, אבל את ההרגשה של 'ר' שימען,
את התחושות שהלב מדווח עליהן כשאתה מגיע למקום
כזה - לא היה אפשר לעצור. הן היו, אולי אפילו יותר מכל
שנה.

ושוב, בלי להיכנס לכל מה שמשתמע מהפאוסה הגדולה
שהתחוללה שם השנה על כל חלקיה, אלא רק לנסות להבין מה
גורם לאדם שכל כך רוצה לנסוע; מחובר, משתוקק - זר לא יבין
את ההרגשה הזו - לבחור במודע שלא לעשות את מה שהוא
הורגל ואהב כל שנה.

כי שיכנעו אותו!

דיבור יוצר מציאות!

לא, אני לא הולך לכתוב על מי אשם.

אני לא הולך לכתוב על מה היה צריך להיות.

אני גם לא אכתוב על המשטרה והקנאים המיינסטרים ועם מי
אנחנו מזדהים.

זווית אחרת לגמרי...

לשם הגילוי הנאות, אני זכיתי להיות במירון השנה, הייתי
והתפללתי שמחתי ורקדתי; נסיעה ארוכה, חינוני ויסות, שוטרים,
ח"י רוטל וא גיוואלדיגע זכיייה; בקיצור, מירון...

אבל כשחזרתי, גיליתי סביבי הרבה מאד אנשים, כוספים
ומתגעגעים כמוני, משתוקקים לעלות ולחוות כמוני, כאלו
שנוסעים כבר הרבה שנים ברצף, מכל המגזרים, שהשנה הם
בחרו במודע לא לנסות אפילו.

הם לא קנו כרטיסים, לא הגיעו לחינונים, בקיצור, לא היו
במירון.

לא כי הם לא הצליחו, כי הם לא רצו!!!

לא רצו?

השתוקקו להגיע!!!

אמנם רק בדמיון, אבל אי אפשר שלא להתפעם מהיצירה הזו. רק מי שמבין מה המשמעות של אדם שמחובר למירון שהחליט השנה לא לנסוע, מבין מהי העוצמה של היצירה הזו שמחוללות להן המילים.

אנחנו כל הזמן מדברים.

עם הילדים, עם החברים, עם השכנים, עם הקרובים, עם אנשים ברחוב...

כל הזמן מדברים.

ודיבורים יוצרים מציאות!!!

כמה כח יש לכל מילה...

כמה זהירות נדרשת מאיתנו...

לדבר חיובי, ליצור מציאות טובה, לתת כח למי שצריך, למנף הצלחות, לגמד כישלונות, לחלק מחמאות, לדבר בכבוד.

רשימה אינסופית של עולמות שאפשר ליצור עם דיבור.

אינסוף עולמות שאפשר חלילה להחריב עם מילים.

חכמים היזהרו בדבריכם!!!

על דא ועל הא

"בתחילת השבוע תלינו בכניסה לכל סניפי 'איקאה' בארץ את התמונה של 'שולעם' לצד מספר משפטי פרידה. התלבטנו איזו תמונה להצמיד. בוא ואראה לך מה שמנו" - והוא מציג בפניי את תמונתו ההדורה של ר' שלום עטור שטריימל עם ה'קפוטה' השבתית

סיפורים יוצאי דופן על אישיותו הקורנת של הנגיד רבי יעקב שלום פיישר ז"ל

"בזמנו דובר על כך שפישר עומד לרכוש יחד עם שותף את אחד מבתי החולים בירושלים. הוא כבר ישב ברכב עם השותף בדרכם לעו"ד לחתום על חוזה הרכישה, היה זה אחד משלבי הבירוקרטיה האחרונים בעסקה. תוך כדי נסיעה ושיחה על דא והא עם השותף, לגלג הלה כבדרך אגב על אחד האדמו"רים.

"ר' שלום בתגובה, בו במקום נטל את הניירת לידי וקרע אותה לגזרים וחזר על עקבותיו. העסקה מעולם לא נחתמה".

הוא נזכר בסיפור נוסף: "אחד העובדים שכנראה נשא בתפקיד בכיר אחד מעסקיו, נאלץ ל"ע לשבת שבעה על פטירת אמו. ר' שלום הגיע לנחם ונאמר לו שהעובד יתכף יחזור. התברר שהלה לא היה שומר תורה ומצוות, שהה באותו זמן ב... בריכה. אותו עובד כבר לא חזר לעבוד אצלו. ר' שלום סיים עמו את ההתקשרות עם תום ימי ה'שבעה'. היו לו עקרונות. הוא הבין שאם אותו עובד מסוגל בעיצומו של האבל הפרטי שלו להשתכשך בבריכה, זה לא אדם שניתן לסמוך עליו, משהו בערכים שלו משובש".

ועוד סיפור אחד קטן שמשקף עולם שלם של יושרה והגינות: "לפני מספר שנים הוא סגר עם מישהו על מכירת אחד הנכסים שלו. מדובר היה בעסקת נדל"ן מאוד משמעותית. הוא כבר סגר עם רוכש, אלא שאז נכנסה הצעה נוספת ששוויה 4 מיליון דולר יותר מההצעה המדוברת.

"הוא סירב בתוקף לחזור בו מהסיכום עם הרוכש הראשון. גם אם תציע לי 100 מיליון", הוא אמר לאותו יזם, "כבר אמרתי לפלוני שאנחנו סוגרים. מילה שלי". הרוכש הראשון, שהיה בעניינים וידע על ההצעה האטרקטיבית שהונחה לפתחו של ר' שלום, אמר לאחר מכן לאחד מאנשיו של הנגיד: "תאמין לי שהייתי בהחלט מבין אם הוא היה הולך וסוגר עם ההוא שהגיע אחרי, אבל את שולעם זה לא ענין. הביטוי 'מילה זו מילה' - היה אצלו דרך חיים, לא רק סיסמה".

בשבועיים שעברו נכתבו הרבה דברים על אישיותו הכובשת של הנגיד רבי יעקב שלום פיישר ז"ל, אחד מעמודי החסד של דורנו. האיש שכל יודעיו ומכריו סחו אחריו: "אכן, ראוי הוא לתואר שר החסד והעזרה". את עיניי צדה כתבה מעניינת מאוד שכתב העיתונאי זאב וולף. הוא ראיין את מנכ"ל 'איקאה ישראל' שוקי קובלנץ, שתוך כדי שיחה מספר כמה סיפורים יוצאי דופן על אישיותו הקורנת של ר' שלום ז"ל.

מאחר והדברים תפסו את תשומת לבי למרות שמלכתחילה בכלל לא התכוונתי לקרוא... חשבתי שאולי גם אתם תשמחו להיחשף לסיפורים הקצרצרים והמיוחדים כל כך, שיותר מכל הם מזכירים את מאמר חז"ל במסכת אבות: "בשעת פטירתו של אדם אין מלוין לו לאדם לא כסף ולא זהב ולא אבנים טובות ומרגליות, אלא תורה ומעשים טובים בלבד".

"בתחילת השבוע תלינו בכניסה לכל סניפי 'איקאה' בארץ, את התמונה של 'שולעם' לצד מספר משפטי פרידה", מספר קובלנץ לאיש שיחו על התגובה המיידית של 'איקאה' לפטירתו של הבעלים. "התלבטנו איזו תמונה להצמיד... כל אחד זרק רעיון, רצינו תמונה, אבל שתהיה 'טובה', עם משמעות. בוא ואראה לך מה שמנו".

"הוא מציג בפני את תמונתו ההדורה של ר' שלום עטור שטריימל עם ה'קפוטה' השבתית", כותב וולף ומצטט את קובלנץ: "'בכוונה שמנו עם השטריימל', הוא אומר בהתרגשות, 'כי זה הסמל. הוא איחד קצוות והיה המחבר בחברה הישראלית. שלום ניפץ את הסריאופים על החרדים. מה שמספרים כאן עליו, זה שום דבר. אף אחד לא יודע עליו כלום".

העיתונאי ממשיך לספר על דברים ששמע מידידיו, כי רבי שלום הקפיד מאוד שלא להעלות על דל שפתיו אפילו נימה של ביקורת שיכולה להשתמע כזלזול בגדולי ישראל.

אני רוצה לעשות 'דיל' - אמרתי לחברי שהרים את הראש מהמשניות ולא הבין על מה אני מדבר. אני רוצה לקנות תמורת מילה אחת - טרמפ לירושלים! הוא היה בהלם. "זה דיל איום ונורא. איך הגעת לזה בכלל?! מילה אחת שווה פי מיליון ויותר מטרמפ!"

השקעה משתלמת

מצווה הוא עצום יותר מהיהלום הכי יקר שיש בעולם הזה, בעצם, יותר יקר מכל הכסף שיש בעולם. כן, גם המילים בכל שיעור ושיעור שאנו מקשיבים, במאמרים, בספרים וכל דבר יכולים לזכות אותנו באלפי מצוות, מכיוון שכל שיעור או כזה מכיל שבקדושה - אלפי מילים!

המחשבה על כל השכר שכבר עומד לרשותי בשמים באותו זמן, כשהייתי בן שמונה עשרה, הובילה אותי למסקנה שאולי אקנה את הטרמפ שאני צריך ממש עכשיו, במילה אחת. אם מילות התורה שאנו לומדים יקרות כל כך, אז הייתי רוצה לעשות את הדיל הבא - אמרתי לחברי שהרים את הראש מהמשניות ולא הבין על מה אני מדבר. אני רוצה לקנות תמורת מילה אחת את הטרמפ לירושלים שיוביל אותי למרפאה.

עכשיו ההלם היה ניכר בצורה ברורה על פניו. "זה רעיון מזעזע! מילה אחת שווה פי מיליון ויותר מטרמפ! זה דיל איום ונורא. איך הגעת לזה בכלל?"

תראה, אמרתי לו כשאני מחשב את הדברים כהשקעה בנקאית משתלמת. תחשוב על זה כעל השקעה. הכאב שאני מרגיש מונע ממני להגיע לשיעורים. טרמפ לרופא לטיפול מהיר יאפשר לי לחזור בהקדם לשיעורים. אז אשקיע מילה אחת כדי לחזור הכי מהר שאפשר, לא משתלם?

המילים שלי בטח עשו רושם שם בשמים, כי מיד אחרי שסיימתי לומר לחברי את הטיעון המשתלם, רכב הגיע לקראתנו. הרמנו את היד וסימנו לכיוון ירושלים והוא עצר ולקח אותנו... לירושלים!

בנקודה זו, בטח היצר הרע (שלי ושלכם) מלא בדאגות בגלל עוד סיפור שעלול לחזק אתכם ואותי באמונה, נכון? אז מה הוא אומר? "ביג דיל! השיחה הסתיימה. רכב הגיע במקרה ואתם תפסתם טרמפ לירושלים. לזה קורים סטטיסטיקה. לזה גם קוראים צירוף מקרים. הכביש הזה מוביל לירושלים ולתל אביב, ברור שאחד הרכבים שייצא מהמושב יגיע לאחד משני היעדים, אז מה?!"

אז הנה שורת המחץ בשבילי: ירושלים היא לא עיר פשוטה. ברגע שנכנסים לעיר יש לא מעט אופציות ללא מעט כיוונים. הטרמפ יכול היה לקחת אותנו עד לתחנה מרכזית, עד לבנייני האומה או למרכז העיר וכדומה. היעד של הנהג לא היה ידוע. אבל! המקום אליו היה צריך להגיע עבר דרך המרפאה. זאת

מספר ר' פנחס וולמן שיחי'

הסיפור הזה קרה בשנת תשל"ז. באותה שנה הייתי בישראל בשנת לימודים בישיבה בארץ. הישיבה בה למדתי הייתה במושב בית מאיר, מושב דתי שנמצא בהרי יהודה, בדרך המובילה לירושלים.

בכל פעם שרצינו להגיע לירושלים, עמדו בפנינו שתי אפשרויות. הראשונה: לעלות במעלה הגבעה מהמעונות בהם גרנו ומשם לתפוס את האוטובוס לירושלים. השנייה - שהייתה העיקרית ויותר פופולארית בקרב התלמידים דלי התקציב, לתפוס טרמפ עם אחד המקומיים שעשה את דרכו לירושלים.

יום אחד מצאתי את עצמי נקרע בין שתי האפשרויות הללו. היה לי איזה עניין רפואי לטפל בו בהקדם, שהצריך טיפול רפואי בירושלים. במזכירות הישיבה עזרו לי ותיאמו את הפגישה עם הרופא. עכשיו, אני עומד בראש הגבעה ומחכה לטרמפ שייקח אותי לירושלים. חבר יקר שהתלווה אלי למד משניות, בעוד אני מחכה לרכב שיוציא אותנו מהמושב.

אוטובוס אחד עבר ואני תקווה שהטרמפ לא יאחר ואפספס את התור. סכום הכסף המועט שהיה לי בכיס שכנע אותי שעדיף טרמפ מנסיעה בתשלום באוטובוס. הרכבים המשיכו לחלוף. אנחנו הרמנו את היד וסימנו להם לכיוון ירושלים, אבל הנהגים סימנו עם היד 'כאן', כלומר לא יוצאים מהמושב, או שסימנו לכיוון השני לתל אביב.

הזמן עבר והתחלתי להרגיש איך מערכת העצבים פועלת שלי קצת יותר מהרגיל. דילמת השאלות המנקרות החלה לקרום עור וגידים. האוטובוס הבא אמור להגיע עוד כמה דקות, והוא גם האוטובוס האחרון שיוצא לכיוון ירושלים בשעה הקרובה והכי קרוב לתור שלי. האוטובוס הבא אמנם יסיע אותי לירושלים, אבל אגיע מאוחר מאוד ואפספס את התור. ולמרות שרציתי לתפוס טרמפ, ידעתי גם ידעתי שאין שום ערבות לכך שהטרמפ שיגיע יוביל אותי למקום שאני צריך. בכל מקרה, אצטרך אוטובוס ויש סיכוי גדול שגם כך אפספס את התור. מה עושים?...

תוך כדי המתנה עם ים של שאלות בתוכי, פתאום עלה לי בראש השיעור שלמדנו לא מזמן. אחד השיעורים שלמדנו עסק בעניין ההשקפה היהודית, בו למדנו על ערכן של מילות התורה שאנו אומרים תוך כדי הלימוד. כל מילה כזו היא מצווה בפני עצמה. גם למדנו שבעולם הבא, בעולם הרוחני, השכר על כל

יש לנו הרבה תיקים בשמים אותם כדאי לנו למלא עם הרבה אמונה, מצוות, חסדים, שמחה, דילים משתלמים עם בורא עולם ועוד דברים נפלאים ומתוקים. כן, בכל יום ובכל רגע.
(גיליון 'האמונה')

אומרת, שהוא הוריד אותנו ממש בכניסה למרפאה והמשיך בדרכו. אתם מבינים?
תודה רבה לך השם! קיבלתי את הטיפול שהייתי צריך במרפאה וחזרתי מהר, כדי להרוויח את ההשקעה שלי בחזרה.

קול העם

**למעשה, חלק מהמספרים היא הקריאה לי הפוך:
במקום 507507 היא אמרה 705705... אבל באותו
רגע שכחתי לגמרי שיש לה בעיה בקריאת מספרים,
וחייגתי את המספר שנתנה לי בלי לברר שוב**

וכך לקחתי את המספר בלי לברר שוב. למעשה, חלק מהמספרים היא קראה באזני בסדר הפוך. במקום 507507, היא אמרה 705705...

התקשרתי למספר, ומיד הרימו לי ושאלו מה אני רוצה, זאת בניגוד למקובל במוקד השירות של הקופה, ששם תמיד מתחיל תקליט ואחר כך אורך זמן עד שמקבלים מענה אנושי.

התנפחו לי הפנים, אמרתי למוקדן, וקשה לי לנשום. "כבר מגיעים אליך", הוא אמר, ותוך דקה וחצי הגיעה אלי הביתה ניידת טיפול נמרץ. הם אבחנו מיד התקף אלרגיה והזריקו לי ביד אפיפן. תוך דקות ספורות נרגע העניין והקושי חלף.

רק מאוחר יותר התברר לי שלא התקשרתי לקופה, אלא למוקד ששולח רופאים הביתה בשעות הלילה. הבלבול במספרים הציל אותי. המכה שאשתי קיבלה לפני מספר חודשים, הביאה עתה לרפואה מיידית ודחופה בחסדי שמים.

(גיליון 'השגחה פרטית')

לפני כמה חודשים ארע אצלנו מאורע מצער: אשתי נפלה וקיבלה מכה חזקה בראש. היא החלימה מהמכה, אבל נשארה עם נזק קטן: מאז המכה היא מתקשה בקריאת מספרים. אותיות היא קוראת ללא כל קושי, אבל המספרים מתבלבלים מול עיניה לגמרי. הודינו לה' על שהנזק אינו גדול יותר. ברוך השם התפקוד המוחי שלה תקין לגמרי, והיא מתנהלת בחכמה ובהגיגון. רק לנקודה הזאת של קריאת מספרים, לא נמצא פתרון.

לפני שבועיים בהיותי בביתי חוותי התקף אלרגי. לא ידעתי שזהו התקף, לא ידעתי שזו אלרגיה, ועד לרגע זה עדיין לא ברור לי מה עורר את זה. ידעתי רק שהפנים שלי נפוחות וקשה לי לנשום. התקשרתי לאשתי ושאלתי אותה מה לעשות. כמוני, גם היא לא קלטה את הסכנה שבדבר, ויעצה לי להתקשר לשירות הייעוץ עם אחות שמטעם קופת החולים. שאלתי אותה מה המספר, והיא הקריאה לי מרשימת אנשי הקשר שבפלאפון.

באותו רגע שכחתי לגמרי מהמוגבלות שלה בעניין מספרים,

סגולות וישועות

**התוכנית המקורית של המחבלים היתה, להגיה
מהמנהרה בשעות הבוקר המוקדמות ולהסתתר
בין החיטים הגבוהות שצמחו אז בשדות הקיבוץ.
אבל דבר אחד הם לא לקחו בחשבון...**

Gili Yaari/Flash90

שרשרת נסים מרתקת בזכות מצות שמיטה

מהגשם. הבעיה היתה כפולה, שכן השנה שלאחר מכן היתה שנת שמיטה, שבה לא חורשים ולא זורעים, מה שמגדיל את הביקוש ליבול משנה זו פי שניים לפחות, וכאן החלה שרשרת ניסים מרתקת.

המשגיחים הגיעו לשדה השייך לחקלאי מקיבוץ סופה, הממוקם ב'עוטף עזה'. אותו חקלאי החליט לראשונה לשמור על השמיטה בחייו, והנה רואה הוא כי משמים 'נחתו' דוקא

הדבר אירע בשנת תשע"ד, במהלכו של מבצע 'צוק איתן'. באותה שנה ירדו גשמים ברחבי הארץ בתקופת חג השבועות. אין זה שכיח כלל ועיקר, ובשל כך נוצר מצב שמלאי החיטה שהיה בשדות והיה בשל דיו - מה שמוגדר בלשון ההלכה 'אינה צריכה לקרקע' - נרטב ממי הגשמים וכבר לא יכול היה להיחשב כ'חיטה שמורה משעת קצירה'. משגיחי אחד הבד"צים יצאו ותרו ברחבי הארץ אחר מקום שבו גדלה החיטה מאוחר יחסית וכך לא נפסלה

נמלטו חזרה למנהרה, שהופצה שוב מהאוויר, ובכך סוכל הפיגוע. התוכנית המקורית של המחבלים היתה לצאת בשעות הבוקר המוקדמות (הם יצאו סמוך לשעה 4:00 לפנות בוקר) לתוך החיטים הגבוהות ואז ייצאו ממחבואם לתוך קיבוץ 'סופה' ויחטפו עימם מספר אזרחים רב ויהרגו ככל שיוכלו. אך כבר אמר החכם באדם: "רבות מחשבות בלב איש ועצת ה' היא תקום" (משלי יט, כא). ברגע שהם יצאו מן המנהרה, שאותה חפרו במשך זמן רב, גילו לתדהמתם, כי שדה החיטה אשר ביקשו למצוא מחסה בצילו, נקצר לחלוטין! ולמעשה מקומם התגלה מיד.

את מצוות השמיטה שיקיימו ישראל ויזכו עקב כך לברכת שמים - לא לקחו בחשבון... בורא עולם שיבש את תוכניתם. רק לדמיין איזה אסון נמנע בתוך הקיבוץ מכמות עצומה כזו של מחבלים, המחזיקים כלי נשק רבים.

(להתעדן בהר תשע"ט)

אצלו ובקשו לקנות מהחיטה כמות אדירה למצות. לנגד עיניו מתממשת הבטחת התורה הקדושה "וציוויתי את ברכתי לכם בשנה השישית, ועשת את התבואה לשלוש השנים..." (ויקרא כה, כא).

לאחר שסיימו המשגיחים את עבודת הקטיף וידאו שהחיטה יבשה למהדרין וארזוה עמהם, עלו בסיפוק על רכבם וחזרו לירושלים. עודם בדרך, וטלפון נרגש מן החקלאי: "רבותי! אין לכם מושג איזה נס ארע לכם! כרבע שעה אחרי שהלכתם מכאן נפלה פצצה בשטח השדה הפתוח, בדיוק היכן שהסתובבתם... לא זו בלבד שניצלתם, אלא בזכות כך שהחיטה נקצרה, נמנעה שריפת ענק שהיתה אמורה להתלקח בשדה הבשל והמלא חיטים..." יומיים לאחר מכן שמחו כל תושבי ישראל לשמוע את הבשורה הטובה: שלושה עשר מחבלים! אשר יצאו ממנהרה בשדות קיבוץ 'סופה', התגלו על ידי כוחות הביטחון. חלקם הגדול חוסל, וחלקם

יהלומים מגדולי ישראל

באמצע החברותא פתח הגאון בסבב טלפונים אצל השכנים: "אולי יש לכם נעלים לבנות במידה 24?"

פרק מואלף באהבת ישראל של הגאון רבי אברהם גניחובסקי זצ"ל

געוואלד! גאון עצום זה היה בקי בכל מכמני תורה. הוא ידע אפילו תשובות רבי עקיבא איגר ככתבן וכלשונו, כך שמעתי פעם מת"ח אחד שלמד עמו בצוותא באישון לילה ממש, ורבי אברהם שכבר נח על יצועו באפיסת כוחות, למד עמו אז בעל פה... ואת ליבו הטריד אז צורך של פעוטה מישראל, כבודה וטובתה של נפש יהודית. למה לא תהיה לה שמחה שלמה בתחפושת? למה לא יהיה טוב ונוח לה מכל הבחינות, מחוט ועד שרוך נעל? בטבעיות גמורה עשה זאת. מה השאלה בכלל? הרי אף להיטיב עם כל יהודי ולכבדו הוא "מושבע ועומד מהר סיני"...

מה נפלא הדבר! הרי תלמידי החכמים הם בבחינת מלכי ישראל, "מאן מלכי רבנן", ועל מלך ישראל פסק הרמב"ם ב"ד החזקה": "ויהיה חונן ומרחם לקטנים וגדולים ויצא ויבוא בחפציהם ובטובתם ויחוס על כבוד קטן שבקטנים"..." [פ"ב מהל' מלכים ה'ו]. אשריך רבי אברהם שזכית למלכות אמת, לכתר כבודם של ישראל!...

(מתוך 'המודיע', י"ט באייר תשע"ט)

היה זה במוצאי שבת זכור. הגאון רבי אברהם גניחובסקי זצ"ל התיישב ליד השולחן, ליד הספרים הפתוחים, הוא התכונן אז ללמוד ולהעמיק עם החברותא בנושא "מושבע ועומד מהר סיני". מבלי משים קלטה שמיעתו החדה משפט מתוך שיחה שהתנהלה בפתח הדירה. שכנה אחת דיברה עם הרבנית אודות תחפושת לבתה הפעוטה למחר, למסיבה לכבוד פורים. עדיין חסרות לבתה הקטנה נעליים בצבע לבן במידה 24... השעה כבר מאוחרת והמסיבה מתקיימת כבר מחר...

הגאון לא התמהמה. תיכף ומיד התקשר רבי אברהם אל כמה מהשכנים, למצוא למי יש את זוג הנעליים הרצוי. אחרי כמה דקות הכריז מתוך חדרו בשמחה: "ברוך ה', מצאתי. אצל משפחת ג. בבנין הסמוך יש נעליים לבנות במידה 24. הם אמרו שאפשר לעלות עכשיו ולקבל אותן!" ותוך כדי דיבור פנה שוב אל החברותא, צלל למעמקי תלמודו ואמר: "מה אתם אומרים בדין שבועה כזו לעניין מחייט עמלק?..." החברותא רשם את כל דבריו וגם חקק בליבו את עניין הנעליים לתחפושת. אף השכנים לא שכחו מזה עד היום [ויאמר אברהם ע' 497].

רוצים לקבל את 'לקראת שבת' מדי שבוע ישירות למייל?
שלח מייל ל- dirshu@dirshu.co.il

כשפנה הבחור ללכת לדרכו אמר לו החזו"א: "ובעניין הניתוח, נראה שאין צורך לעשותו". וכשתמה הבחור ושאל: "מדוע? מה השתנה פתאום?"

עמל התורה - סגולה להינצל מייסורים וכאבים

משיבה פלונית להיוועץ בדבר ניתוח שהמליצו לו הרופאים לעבור, הסכים החזו"א שצריך לנתח ואף הפנה לרופא מסוים שלדעתו מתאים לערוך את הניתוח. אח"כ שאל אותו הבחור האם הוא יכול גם לשוחח עמו בלימוד, וכשעה ארוכה הרצה לפני החזו"א את שאלותיו וספיקותיו בסוגיא בזבחים. החזו"א נהנה מדבריו ושקל עמו היטב את הצדדים של הסוגיא.

כשפנה הבחור ללכת לדרכו אמר לו החזו"א: "ובעניין הניתוח, נראה שאין צורך לעשותו". וכשתמה הבחור ושאל: "מדוע? מה השתנה פתאום?" אמר לו מרן החזו"א בזה הלשון: "כתוב בספר 'נפש החיים' (שער ד' פי"ח) שעמלי תורה זוכים להשגחה ושמירה מיוחדת מעל הכוחות הטבעיים, ובוודאי תאריך ימים למרות הבעיה הרפואית הזאת!"

(ע"פ 'המבשר תורני' בחוקותי)

ה'חידושי הרי"ם זי"ע, אמר: כתוב (איוב ה, ז) "אדם לעמל יולד" - נגזר על האדם להיות עמל, אלא שיכול האדם לבחור לעצמו עמל בתורה או עמל בדרך ארץ. וכע"ז מצאנו ברש"י בגמ' סנהדרין (צט): על דברי רבא "כולהו גופי דריפתקי נינהו", ופרש"י ז"ל: "כל הגופין לעמל נבראו, אשריו למי שזכה והיה עמלו וטרחו בתורה".

וכך גם פירש את מאמרם ז"ל (ברכות ו:): "אגרא דכלה דוחקא", שדוחקא דכלה מציל מדוחק אחר, ואפילו זה שמייגע את עצמו להבין פשט גמרא ותוס', מציל את עצמו מייסורים אחרים שהיו ראויים לבוא עליו, ומכל שכן הייסורים והיגיעות שיש לאדם בעבודת ה', שהוא מציל ומגן מייסורי העולם הזה, עכ"ד ('לקוטי יהודה' פר' בחקותי).

בעניין זה מסופר על מרן החזו"א זצ"ל שבא אליו פעם בחור

דקה מתוקה - 60 שניות מרתקות על הדף היומי

מה מבין גוי מצרי בענייני העולם הבא?

יבמות דף עח

מצרי שני שנשא מצרית

ישוב נחמד אומר ה"איתן האזרחי": "שמעתי אומרים; הוא מקדים, שכאשר דיבר עם יעקב אביו - לא דיבר על העולם הזה, כי בודאי אצל יעקב נחשב העולם הזה כאין, וכל מעייניו היו נתונים רק לעולם הבא, ולכן לא התחייב אלא על העולם הבא. אך כאשר הוא ניצב מול יוסף, שחשבו שהוא גוי מצרי, סבר שאם יאמר לו שעלול הוא להפסיד את חלקו בעולם הבא אם לא ישיב את בנימין, בודאי יהיה לשחוק בעיניו, כי מה מבין גוי מצרי בענייני העולם הבא? אשר על כן הוסיף גם את העולם הזה ודיבר עימו על שני העולמות.

(ושלל לא יחסר בראשית מד לב)

בפרשת ויגש מסופר שיהודה אומר ליוסף "כי עבדך ערב את הנער מעם אבי לאמר אם לא אביאנו אליך וחסאתי לאבי כל הימים" (בראשית מד לב) 'כי עבדך ערב את הנער - ואם תאמר למה אני נכנס לתגר יותר משאר אחיי? הם כולם מבחוץ, אבל אני נתקשרתי בקשר חזק, להיות מנודה בשני עולמות' רש"י.

האמנם? האם באמת התחייב יהודה נידוי בשני העולמות אם לא ישיב את בנימין? והלא לא הבטיח ליעקב אלא (שם מג ט): "אם לא הביאתי אליך והצגתי לפניך וחסאתי לך כל הימים, ורש"י שם פירש: 'וחסאתי לך כל הימים - לעולם הבא', ולא בשני העולמות?

Dirshu
 דרשו ד' ועיון
 קרן עולמית להיווק
 ועידוד לימוד התורה

המבצעים הגדולים לקראת חג מתן תורה

מבצע המתנות הגדול של 'דרשו' ו'אחינו' הוזר לרגל חידוש מלאי הספרים תורמים לפעילות הקירוב של ארגון 'אחינו' זוכים במתנות מ'דרשו'

* כריכה רכה, פורמט ניס, 38 חוברות

* כריכה רכה, פורמט רגיל, 19 חוברות

5

תרום 24 ₪ לחודש
 למשך 15 חודשים
 סך כל התרומה 360 ₪
וקבל מיידית
 סט 'משנה ברורה'
 כריכה קשה
 ספר 'המפתח'
 על המשנ"ב
 ספר 'מועד לדוד'
 'דרש דוד' אבות

4

תרום 22 ₪ לחודש
 למשך 12 חודשים
 סך כל התרומה 264 ₪
וקבל מיידית
 סט 'משנה ברורה'
 כריכה רכה בפורמט גדול
 ספר 'המפתח'
 על המשנ"ב
 ספר 'מועד לדוד'
 'דרש דוד' אבות

3

תרום 20 ₪ לחודש
 למשך 12 חודשים
 סך כל התרומה 240 ₪
וקבל מיידית
 סט 'משנה ברורה'
 כריכה רכה בפורמט קטן
 ספר 'המפתח'
 על המשנ"ב
 ספר 'מועד לדוד'
 'דרש דוד' אבות

2

תרום 20 ₪ לחודש
 למשך 12 חודשים
 סך כל התרומה 240 ₪
וקבל מיידית
 סט 'משנה ברורה'
 כריכה רכה בפורמט גדול
 ספר 'המפתח'
 על המשנ"ב

1

תרום 18 ₪ לחודש
 למשך 12 חודשים
 סך כל התרומה 216 ₪
וקבל מיידית
 סט 'משנה ברורה'
 כריכה רכה בפורמט קטן
 ספר 'המפתח'
 על המשנ"ב

להשתתפות: בעמודות נדרים פלוס טופס 'דרשו' או במוקד 'דרשו' 02-5609000

מהו המקור לכך ש'אֶטֶר יָד' מניח תפילין על יד הימנית?

חלשה. והיינו, שהנחת התפילין תהיה על היד החלשה יותר, ולא על היד החזקה, שבה עושים את רוב הפעולות.
ב. סמיכות הפסוקים: "וְקִשְׁרָתָם לְאוֹת עַל יָדְךָ... וְכִתְבָתָם..."
אשר משמעותה היא - שיש לקשור את התפילין באמצעות היד שכותבים בה, ואם כן, הנחת התפילין עצמן היא על גבי היד השנייה.

[שו"ע כז, ו, משנ"ב כג, כה רכז]

'אֶטֶר יָד', דהיינו שעושה את רוב פעולותיו ביד השמאלית - גם אם עושה זאת רק משום שקל לו לפעול ביד זו יותר מאשר ביד הימנית - מניח את התפילין של יד על היד הימנית. וה'שולט בשתי ידיו', דהיינו שפועל בשתי ידיו בשווה, מניח על היד השמאלית.
ושת י דרשות מפסוקי התורה נאמרו בגמרא כמקור לדין הָאֶטֶר: א. המילה 'יָדְךָ' כתובה בתורה בתוספת האות ה', 'וְהָיָה לְאוֹת עַל יָדְכָה', ומשמעות הדבר: "ידכה - יד כָּהה", כלומר, יד

הכותב ביד אחת ואת שאר הפעולות עושה ביד האחרת - על איזו יד מניח תפילין?

ולדעת ראשונים אחרים, וכן פסקו הרמ"א ואחרונים נוספים - הלכה כדרשה השנייה, שיש לקשור את התפילין באמצעות היד שכותב בה ולהניח על גבי היד האחרת; וזאת, למרות שאת שאר הפעולות עושה ביד האחרת. ויש שכתבו, כי לדעה זו, שתי הדרשות נפסקות להלכה, ואין אדם נחשב לְאֶטֶר אלא כאשר רוב פעולותיו, ובכללן גם הכתיבה, נעשות בידו השמאלית.

[שו"ע כז, ו, משנ"ב כז-כז, וביה"ל ד"ה ויש, וד"ה והכי; ביאורים ומוספים דרשו, 25]

כאמור, בגמרא נאמרו שתי דרשות מפסוקי התורה כמקור לדין ה'אֶטֶר', ונחלקו רבותינו איזו מהן נפסקת להלכה: לדעת רוב הראשונים, וכן דעת הגר"א - הלכה כדרשה הראשונה, שהנחת התפילין היא על היד החלשה יותר, ולכן, הכותב בידו האחת, ואת שאר הפעולות עושה ביד האחרת, יניח את התפילין על היד שכותב בה, שהיא החלשה יותר, שהרי את רוב הפעולות עושה ביד האחרת.

האם דין 'אֶטֶר יָד' נקבע לפי טבע האדם או לפי הרגליו העכשוויים?

בה מקום הנחת התפילין בזרוע - יניח עליה את התפילין, כיון שמשעת הקטיעה ואילך נעשות פעולותיו ביד האחרת, כך שהיד הקטועה היא היד החלשה.

ויש אומרים, שדין אֶטֶר נקבע על פי טבעו המקורי של האדם, ולא על פי המציאות העכשווית; והלכה כדעה הראשונה, אך במקרים מסוימים, צירפו הפוסקים את הדעה השנייה להלכה.

[משנ"ב כז, כד רכז, וביה"ל ו, ד"ה וְאֶטֶר; ביאורים ומוספים דרשו, 25]

מי שבטבעו אינו 'אֶטֶר יָד', והרגיל את עצמו לעשות את רוב פעולות ביד השמאלית, או להיפך, וכן אם מחמת מחלה וכדומה העביר את עשיית רוב פעולותיו מיד אחת לחברתה - הדין נקבע לפי המציאות העכשווית, ואין מתחשבים בטבעו המקורי.

ואם שב והתרגל לעשות את רוב הפעולות גם ביד שבה עשה את רוב פעולותיו בטבעו - וכגון שנחלה בידו ונרפא - הריהו נחשב ל'שולט בשתי ידיו' (ראה לעיל).

וכמו כן, מי שנקטעה היד שבה עושה את רוב פעולותיו, ונותר

* לדעת רוב הראשונים, התפילין צריכות להיות מונחות ישירות על היד ועל הראש, וחציצה ביניהן לגוף האדם פוסלת את הנחת התפילין; ואף אם החציצה היא רק כנגד 'משהו' משטח התפילין. ויש להחמיר שלא תהיה חציצה גם במקום שבו הרצועה מקיפה את הראש, וכן במקום בו היא מקיפה את היד לקשירת הַפִּיִת; אולם, במקרים מסוימים ניתן להקל ולהניח את הרצועה על גבי חציצה.

* מי שראשו חבוש במקום הנחת ה'פִּיִת' של התפילין, ואם יסיר את התחבושת לצורך הנחת התפילין, יגרום הדבר לכאב או לחולי - רשאי להניח עליה את התפילין.

מה שלמדנו לפני מאה ימים:

האם מותר לפתוח חנות בפורים?

David Cohen/Flash90

כיון שהוא שמח ברווחים; אך ראוי למעט בכך, ויש שאינם פותחים את חנותם בפורים כלל.

ומותר לכתוב פסקי הלכות, דרשות, וכדומה, כאשר אינם דורשים עיון רב, אך אין להאריך בכך באופן שיפגע בשמחת הפורים. ומותר לעשות בפורים כל מלאכה שהיא באמצעות גוי.

[שו"ע תרצו, א, ומשנ"ב ב-ג; ביאורים ומוספים דרשו, 3, 4, 6 ו-14]

מנהג ישראל בכל מקומות מושבותיהם, שלא לעשות מלאכה ביום הפורים, כעין איסור המלאכה בחול המועד. איסור זה, כולל רק מלאכות שאין בהן שמחה, ואין בהן מניעת הפסד, ואינן נעשות לצורך פורים, ולא לצורך מצוה. ולכן, לדוגמה, מותר לכבס ולהסתפר לצורך הפורים, ואף אם היה בידו לעשות זאת לפני הפורים. ומותר לעסוק במסחר בפורים, כגון לפתוח את חנותו, וכדומה,

הלוח היומי

כ"ג באייר | רבי שלום ב"ר יוסף בשארי זצ"ל, דיין ומו"ץ בצנעה-תימן

יום זה הוא יו"ט במגילת תענית, על שיצאו בני חקרא מירושלים.. הלא הם בני הסלאוקים ואיתם המתיוונים, שישבו במצודת חקרא והצרו מאד לבני ירושלים ולעולי הרגל בתקופתו של שמעון הכהן הגדול בן מתתיהו, ולאחר שהיו במצור, נכנעו ויצאו מירושלים, יום שיצאו משם עשאוהו יו"ט.

ביום זה החל הפוגרום וההרג הנוראי בקהילת וורמייזא במהלכם של מסעי הצלב הראשון, (ד' תתנ"ו) כאשר מאות יהודים נהרגו עקה"ש הי"ד. ועל פרעות אלו נתקנה הקינה "מי יתן ראשי מים..."

יארציט:

תקל"ג: רבי שלום ב"ר יוסף בשארי זצ"ל, דיין ומו"ץ בצנעה-תימן.

תקע"ד: רבי יהושע ב"ר אריה לייב זצ"ל, אב"ד דינוב, תלמיד בעל הקדושת לוי.

תשמ"ג: רבי יוסף בבליקי זצ"ל, אב"ד בירושלים.

תשמ"ה: רבי שמואל ירוחם חיים הכהן זצ"ל, מחשובי זקני חסידי צאנו.

ל"ח לעומר

מדוע לא נבנתה קומה שניה ל"זכרון משה"

פעם באו עסקנים לג"ר ישראל יעקב פישר לבשר לו כי מצאו נדיב שמוכן לתרום סכום עצום לבניית קומה נוספת לשטיבלאך "זכרון משה" בירושלים. לתדהמת העסקנים, רבינו סירב לכך בתוקף למרות הצורך הגדול והדוחק בבית הכנסת, כעבור זמן הוא הסביר את סיבת סירובו, שחשש שהדבר יגרום למחלוקת במקום.

(רועה ישראל ח"ב עמ' תנג)

בעת שאנו נצרכים לעשות דבר מסוים שעלול לגרום למריבה או מחלוקת, נשתדל לעשות כל שביכולתנו לרצות את כולם ולהימנע ממחלוקת

לתשומת לבכם: התמונות המוצגות כאן יש עליהם זכויות יוצרים ואין להשתמש בכל שימוש שהוא ללא היתר בכתב

העלון מופץ לזיכוי הרבים, אנא הימנעו מקריאה בשעת התפילה וקריאת התורה

דרשו | רח' הקבלן 45 ירושלים | 02-5609000 | לשאלות ופניות בכל נושא: dirshu@dirshu.co.il